

ZEMĚ MORAVSKÉ BRÁNY PO STEZKÁCH HISTORIE

2006, 144 s.

Kniha je podepsána dvěma autory, ale dále není naznačeno, kdo z nich napsal co. Dokonce bych předpokládal, že Milan Sanetřík je spoluautorem zejména jako fotograf. Věc je o to zajímavější, že v úvodním poděkování je jmenováno sedm lidí, kteří „významně přispěli radami, připomínkami, konzultacemi i autorskými texty“. Týká se to zřejmě pasáží o přírodních podmínkách a aragonitových jeskyních. Hlavní text knihy je historický a odhaduji, že je dílem olšoveckého rodáka a hranického maturanta Josefa Haubelta. Nejspíš bychom jeho práci mohli označit za popularizační, sumarizuje známé skutečnosti a spojuje je svým viděním historie, což je ovšem pohled poplatný jeho příslušnosti k hnutí Volná myšlenka, tedy radikální antikatolictví a nekonečné pochopení pro všechny nepanující ideologie (jestli můžu být tak vtipný). Snad by to bylo zajímavé, kdyby na velmi podobných ideologických pravdách nestálo socialistické dějepisné psaní. Vtírá se mi do klávesnice pojem „reakční“ (samozřejmě v přeneseném slova smyslu). Je to takové reakční psaní, kterému nejde o pochopení historie či dokonce o podněcování k chápání, ale jen opakuje stokrát napsané polopravdy, které se už změnily v klišé.

Text není příliš soudržný, pohybuje se asociativně od tématu k tématu, od osobnosti k osobnosti a mnohdy připomíná spíš přípravu ke zkoušce z historie nebo dějin literatury, než souvislé pojednání. Od popularizační práce by člověk čekal, že čtenáři-neodborníkoví zprostředkuje současnou úroveň znalostí, náš autor však čerpá z literatury podivně staré, tak se třeba dočteme, že v rámci potrestání odboje Hranic v roce 1627 byl k smrti odsouzen rytíř Čaputa, což je legenda vyvrácená spolehlivě už v roce 1932 Bohumírem Indrou! O nesmyslech typu „vlastník drahotušského panství Adam Šťastný Žampach z Potenštejna“ (nikdy Drahotuše nevlastnil) či „obyvatelé (Hranic) byli vesměs „pikardité“ či „valdenští sektáři“, tehdy členové Jednoty bratrské“ (bratři vždy představovali náboženskou minoritu) ani nemluvě.

Grafická úprava knihy je velmi bídná, obálka nehezká. Smysl vydání této knihy se mi stále nedaří najít.

JAROHNĚV ROZKACEV

Michaela Kokojanová-Hašková

ZÁHORSKÁ KRONIKA

GENEZE A REJSTŘÍKY VLASTIVĚDNÉHO ČASOPISU

Přerov, Muzeum Komenského v Přerově, 2004, 124 s.

Michaela Kokojanová-Hašková se tématu Záhorské kroniky, tedy nejdůležitějšího vlastivědného periodika pro Záhoří, do něž v pojetí vydavatelů patřilo zejména Hranicko a Lipensko (1891–1950), věnuje systematicky již více než třicet let. A nikdo jiný to vlastně nedělá. Před několika lety se její práce do jisté míry završila monografií, která sleduje historii časopisu a přináší jeho dosud neexistující rejstřík(y). Historická část práce vlastně není příliš rozsáhlá, tvoří jen asi třicet stran textu. Nejprve podává biogramy tří redaktorů a zároveň vydavatelů Záhorské kroniky, poté se věnuje geografickému záběru časopisu a nakonec vykresluje dějiny celého projektu od „lidupisných“ počátků spojených s osobou soběchlebského (později dra-

hotušského) faráře P. Františka Příkryla, který většinu obsahu časopisu vyplňoval místními pověstmi (1891–1910), přes krátkou, ale ne nezajímavou epizodu redigování paršovickým farářem P. Antonínem Sehnalem (1911). Hlavní pozornost je samozřejmě věnována období „druhého zakladatele“ Záhorské kroniky – Antonína Fröhlicha (v roce 1946 si příjmení počeštil na Frel), učitele v Dolním Újezdě, jenž dokázal vytvořit široký autorský okruh a s jeho pomocí vydávat pestré vlastivědné čtení (1925–1941), které ovšem stálo na odborně fundovaných základech, díky čemuž se k němu zájemci o místní historii (a další společenskovední obory) stále vracejí. Vydávání časopisu bylo zastaveno okupační správou v roce 1941. V roce 1946 bylo obnoveno, Frel zůstal redaktorem, ale vydavatelem se stala Okresní osvětová rada v Hranicích. V roce 1950 se život časopisu definitivně uzavřel, když v několika posledních ročnících dostávala stále větší prostor aktuální publicistika, tedy texty o budování nového (socialistického) řádu. Zastavení časopisu dává autorka do souvislosti s poklesem zájmu čtenářů a ekonomickými obtížemi. Vzhledem k tomu, že tentýž osud potkal většinu podobných časopisů a místních novin, mám tendenci v tom vidět spíše souvislosti politické.

Historie časopisu je v podání autorky chronologickým přehledem s řadou úryvků z redakční korespondence, ale osobní vztahy nechává záměrně stranou. Že v tomto ohledu by mohl vzniknout zajímavý portrét časopisu, ukazuje např. její následná studie o korespondenci Frela s Florianem Zapletalem (sborník Florian Zapletal – život a dílo, 2006), celé to střídání badatelských generací, vzájemná řevnivost autorů i to, do jaké míry Frel inicioval a spoluvytvářel texty jiných autorů, je rozhodně zajímavé.

Rejstříky jsou samozřejmě velice důležitým klíčem k bohatému obsahu časopisu. Záhorská kronika si je zasloužila už dávno. Díky Michaele Kokojanové-Haškové, že tu nelehkou a nevděčnou práci podnikla a dovedla až k vydání.

Nakonec připomeňme, že na stránce www.historie.hranet.cz/zk je od roku 2006 volně přístupná naskenovaná úplná řada Záhorských kronik, včetně málo dostupných prvních ročníků i 4. čísla ročníku 1940–1941, který se zachoval pouze v tiskařském obtahu.

JAROŇ ZÁHOREC

Zdeněk Fišer (ed.)

BUBLINKA ZE ŽIVOTA MORAVSKÉHO PAMĚTI MATĚJE MIKŠÍČKA

Brno, Maticе moravská – Výzkumné středisko pro dějiny střední Evropy: prameny, země, kultura, 2007, 570 s.

Matěj Mikšiček (1815–1892) je dnes známý především jako autor několika sbírek moravských pověstí. Své pestré životní příběhy vypsál v rukopise Bublinka ze života moravského, který poprvé (a teprve!) vyšel díky Zdeňku Fišerovi v roce 2007. Pro Hranice je zajímavé, že Mikšiček pracoval v letech 1863–1865 jako přednosta místní železniční stanice. Čile se zapojil do *české práce* v Hranicích a přispěl také několika motty do Scholzových Památek města Hranic (1864). V závěru paměti věnoval svému hranickému působení několik stran, dnes velmi zajímavých jako momentka města z dob, které jsou skoro neprobádány. V paměti mu zůstalo především komické nedorozumění se starostou hranické Besedy Hynkem Šudlekem, velkolepé rozloučení, které mu hraničtí přátelé uchystali, a pak také návštěva Františka Sušila v Hranicích a Milenově. Zajímavá četba!

JAREK UPOZORLIVÝ